І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНСоюз: HEnderson 5-8740
Тел. в Ню Йорку: BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXIX. Ч. 35. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 23-го ЛЮТОГО 1962 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, FEBRUARY 23, 1962 No. 35. VOL. LXIX.

АМЕРИКАНСЬКИЙ АСТРОНАВТ ВІДБУВ З ПОВНИМ УСПІХОМ ЛЕТ ДОВКОЛА ЗЕМЛІ

ПОЛКОВНИК ДЖАН ҐЛЕНН ОБЛЕТІВ ТРИ РАЗИ ДОВКОЛА ЗЕМЛІ ВПРОДОВЖ 4 ГОДИН І 56 МІНУТ, ПРОЛЕТІВШИ 81,000 МИЛЬ ЗІ ШВИДКІСТЮ 17,545 МИЛЬ НА ГОДИНУ ТА ОСІВШИ, ЗГІДНО З ПЛЯНОМ, НА АТЛЯНТИКУ БІЛЯ БАГАМСЬКИХ ОСТРОВІВ. ЙОГО І КАБІНУ ПІДНЯВ ІЗ ВОДИ ПРИЗНАЧЕНИЙ ДЛЯ ТІЄЇ ЦІЛІ ВОЄННИЙ КОРАБЕЛЬ. АМЕРИКА І СВІТ З НАЙБІЛЬШИМ ЕНТУЗІЯЗМОМ ПРИВІТАЛИ ІСТОРИЧНИЙ ЛЕТ І УСПІХ АМЕРИКАНСЬКОГО АСТРОНАВТА

Кейп Канаверал, Флорида. — Полковник морської піхоти 40-річний Джан Г. Ґленн молодший є першим американським астронавтом, який три рази облетів Землю в кабіні, що її викинула в орбіту ракета „Атлас" 20-го лютого ц. р. о год. 9:47 перед полуднем за східнім стандартним часом. 4:56 пізніше, це значить о год. 2:43 по полудні він вже був у воді на Атлантику у віддалі 6-ох миль від винищувача „Ноа", який чекав на те, щоб виловити Ґленна з води. Моряки цього винищувача за допомогою підіймального крану витягнули кабіну з води о год. 3:01 по полудні, і три мінути пізніше вона була вже на покладі корабля, де з кабіни „Френдшіп 7" виліз бічним люком полковник Ґленн і о год. 3:14 представник проєкту „Меркурій" повідомив, що зовсім здоровий Ґленн є на кораблі „Ноа". Це було коло 700 миль від Флориди, згідно з плянуванням, де кабіна повинна була впасти після третього лету довкола Землі. Ґленн впав із парашутом в океан у віддалі 240 миль на північний захід від Сан Хуану, Порто Ріко. Пізніше гелікоптер перевіз Ґленна на літаконосець „Рендолф", звідки джетовий літак перевіз американського героя на острів Ґренд Турк, що належить до Багамських островів. Полковник Ґленн відбув свій потрійний лет довкола Землі впродовж 4 годин і 41 мінути. На один лет він потребував 88.29 мінут, летячи із швидкістю 17 545 миль на годину. Його парашут відкрився на висоті 21 000 стіп о год. 2:38 по пол. Цей парашут був довгий на 63 стопи. Моряки побачили в повітрі парашут о год. 2:40 по пол., а три мінути пізніше кабіна була вже у воді. Ґленн був в повітрі 4 години і 50 мінут, це значить на 6 мінут довше, як передбачали науковці перед летом. Кабіна „Френдшіп 7" важила півтори тонни, а 93 стопи завдовжки ракета „Атлас" викинула цю кабіну з такою силою, що вона могла сім разів обкружити Землю, але Ґленн не хотів цього робити, бо діяв згідно з пляном. Перший лет довкола Землі він закінчив о год. 11:21 перед полуднем, другий о год. 12:54 по полудні. Під час лету астронавт подавав звіт до надавчих стацій, які рекордували його слова і одночасно передавали до всіх телевізійних і радіових стацій. Астронавт звітував, що почувається „дуже добре", і що має гарний вид. Під час лету астронавт був над районами, де були зима й літо та інші пори року; він був над частиною Землі, де була ніч, і коли побачив ясні світла вночі над одним містом в Австралії, де люди чекали на американського героя, Ґленн подякував їм за цей несподіваний привіт. Тепер астронавт Ґленн буде переходити основні лікарські оглядини на Бермудах і пізніше на Флориді. Президент Кеннеді весь час у Вашинґтоні слідкував за летом Ґленна в телевізії і після закінчення лету телефонічно ґратулював щасливому астронавтові та заявив, що в п'ятницю полетить на Флориду до бази Кейп Канаверал, щоб особисто йому поґратулювати. В понеділок або у вівторок має вітати Ґленна столиця Вашинґтон, а Ню Йорк висловив надію, що зможе вшанувати першого астронавта своєю славною парадою по Бродвею. За летом Ґленна з напруженням слідкували його дружина пані Джан Г. Ґленн та його діти 16-річний Джан Девід і 14-річна Лин. В Ню Конкорді, в Огайо, батьки астронавта пані і пан Джан Г. Ґленн разом із всіми мешканцями цієї місцевости з гордістю слідкували за успіхом свого сина і свого земляка. Полковник Ґленн 40 мінут перед входом до кабіни телефонічно розмовляв із своєю дружиною і своїми батьками. В Ню Йорку на стації залізниці Ґренд Сентрал 5 000 осіб забули за свою працю і дивилися на телевізію в мезаніні. Коли кабіна вилетіла вгору, люди хрестилися, молилися і плакали з радости. Один старший чоловік сказав: „Це тільки раз можете бути свідком історії". Представник Транспортового уряду за допомогою голосників подав такий заклик до пасажирів сабвею: „Полковник Джан Ґленн вже в орбіті. Прошу вас, помоліться за нього".

Заява Президента

Вашинґтон. — 20 лютого президент Кеннеді склав таку заяву з приводу успіху полковника Ґленна: „Я свідомий того, що висловлюю щастя і подяку всіх нас полковникові Ґленові за те, що він відбув цю подорож, і я гадаю, що так само відчувають зокрема пані Ґленн і його двоє дітей. Недавно полковник Ґленн прибув до Білого Дому і відвідав мене, і він є, — як і всі інші астронавти — таким американцем, яким ми гордимося. Я хочу згадати і тих всіх, які співпрацювали в Канавералі з полковником Ґленном. Перед ними було багато невдоволення і відкладувань, на них був важкий тягар, — але вони тримали свої голови вгору, і вони вирішували так, що їх рішення є виправдане. Перед ними ще далека дорога у змаганнях за космічні простори. Ми пізно почали. Але це є новий океан, і я вірю, що ЗДА мусять плисти по ньому і здобути перше місце. Кілька місяців тому я був сказав, що я сподіваюся, що кождий американець служитиме своїй країні. Нині полковник Ґленн відслужив своє, і всі ми висловлюємо йому за це подяку".

Ґленн на острові Ґренд Турк

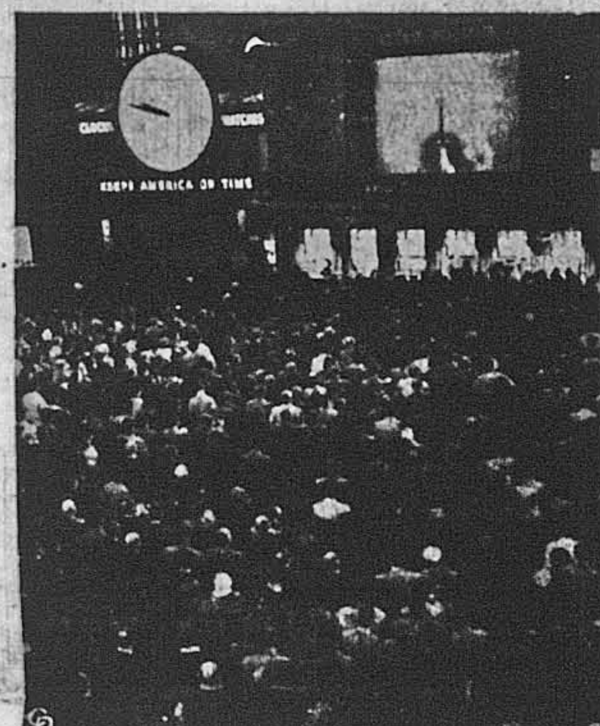
О год. 9:11 увечері 20-го лютого астронавт Ґленн прилетів літаком фльоти на багамський острів Ґренд Турк, де він перебуде два дні, і де численні лікарі будуть стверджувати його стан здоров'я, бо він летів із шаленою швидкістю і перебував в таких космічних просторах, де не діє притягання Землі і де людина „нічого не важить", бо не є „тяжка". Полковник Ґленн почувається дуже добре і навіть допомагав пільотові керувати літаком під час лету з літаконосця на острів. Коли Ґленн прибув до тимчасового для нього влаштованого шпиталика, сказав: „Поперше, я хочу їсти, бо я голодний!" Негайно приготовили для нього обід. В п'ятницю Ґленн має бути на Флориді в Кейпі Канаверал, де має бачитися з Президентом. Астронавт почувається втомленим. Він сказав: „Це був дуже довгий день, але був і дуже цікавий!"

Полковник Ґленн у своєму астронавтському одягу і виряді в тому моменті, як він входив до своєї космічної кабіни. На грудях у нього світляне дзеркало спеціяльної фотокамери, з допомогою якої відбувалося фотографування усіх дій в кабіні під час її лету.

Вогонь і дим супроводить ракету Атлас після її випущення з ракетної основи в Кейп Канаверал на Флориді. У прикріпленій до вершка цієї ракети кабіні, яка потім відділилася від ракети, полковник Ґленн відбув свій історичний лет орбітою навколо Землі.

На багатьох залізничих двірцях і по великих підприємствах ЗДА і всього світу населення стежило за летом полковника Ґленна з допомогою телевізійних апаратів. На фото: тисячі подорожніх зібраних на залізничому двірці Ґренд Сентрал у Ню Йорку стежать за летом на телевізійному екрані.

Після лету Ґленна відбудуться дальші лети з двома і трьома астронавтами

Вашинґтон. — Лет полковника Ґленна в орбіті навколо Землі є тільки першим етапом в американській програмі здобуття космічних просторів. В майбутньому відбудуться ще дальші лети в рямцях проєкту Меркурій, заплянувані на багато більше кружлянь навколо Землі. Після того на чергу прийде проєкт Джемінi з летом двох астронавтів і потім проєкт Аполло, в рямцях якого відбудеться серія космічних летів із тричленною залогою. Щойно після тих спроб мав би відбутися лет трьох астронавтів на Місяць і вже згодом до інших плянет.

„Космічні" клопоти в „Свободі"

Джерзі Ситі. — У вівторок 20-го лютого вранці, як велика частина населення Америки й світу при телевізійних і радіових апаратах приглядалася та слухала повідомлень про розвиток плянованого космічного лету полковника Ґленна довкола Землі, редакція „Свободи" мала свій „космічний" клопіт. Справа в тому, що в тому часі, як машина мала почати друк газети, себто о год. 9-ій рано, ще навіть не було певности, чи лет справді відбудеться, бо погода ще не була певна й в ракеті щось направляли. Тим часом — як можна друкувати щоденну газету, та ще й з датою наступного дня не подавши історичної вістки. Тим то, приготовивши основну вістку про техніку лету, яку можна б надрукувати без уваги на те, чи сам лет відбудеться, друк газети припинено аж до вирішення справи, слідкуючи за розвитком при великому радіовому приймачі. Коли ж о год. 9:47 рана космічний лет полковника Ґленна почався, негайно оформлено великий заголовок та основне повідомлення про подію і п'ять хвилин після того, як ракета „Атлас" почала підноситися вгору, машина почала вже друкувати „Свободу", напевно одну з перших газет в Америці, з конкретним повідомленням, що історичний лет з успіхом почався і продовжується.

В усьому світі зустріли успіх ЗДА із захопленням — офіційні чинники в Москві стримано і холодно

Лондон. — Урядові кола і населення Великої Британії як теж інших країн Західньої Европи, Австралії, Азії й Африки поділяли в дні 20 лютого ц. р. напруження, радість і гордість З'єдинених Держав Америки у проведеному ними трикратному леті навколо Землі. Увесь світ стежив за усіма фазами лету так же само, як у ЗДА, з допомогою радіо і телевізії. Після закінчення лету почали надходити до Вашинґтону і на ім'я полк. Ґлена десятки тисяч телеграм з ґратуляціями і привітаннями. Свої ґратуляції понадсилали всі уряди вільного світу, починаючи від Ватикану і кінчаючи Японією і державами Середнього Сходу. Зустріли цей беззаперечний велетенський успіх ЗДА, здобутий на очах всього світу, стримано і холодно тільки совєтське радіо і преса комуністичних країн. Московський ТАСС подав тільки коротке на сімдесят слів повідомлення про лет, підкреслюючи в ньому труднощі, що їх мав Ґленн з температурою в кабіні і з контрольною системою лету. Проте населення в Москві і в інших містах СССР зустріло цю подію тепло і з признанням, ґратулюючи американцям за їх успіх. Східньонімецькі комуністи, намагаючись применшити значення лету полковника Ґленна, назвали цей лет „пропаґандивною імпрезою".

УНСоюз прилучується до ґратуляцій

Джерзі Сити, Н. Дж. — Між численними, напевно мільйонами ґратуляційних телеграм з нагоди успіху космічного лету полк. Джана Ґленна довкола Землі, що їх доставлено Президентові до Білого Дому, не забракло й ґратуляційної телеграми від Українського Народного Союзу. В телеграмі, скерованій до президента Кеннеді та висланій негайно після закінчення лету й підписаній гол. предсідником УНС Йосипом Лисогором, сказано: „Наш Союз із його понад 81 тисячею членів з гордістю вітає надзвичайне досягнення полковника Ґленна та наших космічних науковців, складаючи найсердечніші ґратуляції всім, хто причинився до успіху першого космічного американського лету довкола Землі. Ведіть, пане Президенте. Ми всеціло з Вами".

Палата Репрезентантів збільшує число своїх членів із 435 до 438

Вашинґтон. — Майже всі члени Палати Репрезентантів погоджуються на те, щоб збільшити число конґресменів із 435-ох до 438-ох. Коли так станеться, то стейт Массачусетс, Пенисилвенія і Мізурі дістали б по одному більше конґресменові в порівнянні з теперішнім станом. В цій зміні заінтересовані є такі визначні конґресмени, як спікер Джан МекКормек (демократ) і республіканець Джозеф Б. Мартин — колишній спікер; заінтересовані цим збільшенням і конґресмени-демократи Френсіс Е. Волтер із Пенсилвенії і Кларенс Кеннон із Мізурі. Палата має 435 конґресменів від 1912-го року, коли дістали були права стейтів Арізона і Мехіко. В 1960-му році число це збільшилося до 437, бо нові стейти Аляска і Гаваї вибрали своїх конґресменів. Тепер це число мало б зменшитися автоматично до 435, хіба що Конґрес його збільшить до 438.

АДЕНАУЕР ПРОПОНУЄ НАРАДУ 4-х МІНІСТРІВ ЗАКОРДОННИХ СПРАВ

Бонн. — Західньо-німецький канцлер Конрад Аденауер запропонував, щоб „незабаром" зібралась конференція чотирьох західніх міністрів для ствердження й обміркування нинішнього стану німецької і берлінської справ. Аденауер висловив те своє бажання у промові до парляментарного клюбу Християнсько-демократичної партії. Його рішення стоїть у зв'язку з повною невдачею чотирьох дотеперішніх довгих розмов американського амбасадора в Москві Лювеллина Томпсона з совєтським міністром закордонних справ Андреєм Громиком. Аденауер заявив, що ті розмови не можуть тягнутись „в безконечність". Газети твердять, що потреба зустрічі чотирьох західніх міністрів закордонних справ була обговорена і вирішена в розмові французького президента де Ґоля і Аденауера в Баден-Баден кілька днів тому. Водночас большевики почали виявляти своє невдоволення з приводу непоступливости західніх держав в справі Берліну, стоючи — як завжди — на становищі, що їх власна, большевицька, провокаційно - агресивна постава є правильна і справедлива. „Ізв'єстія" принесли в цій справі статтю, погрожуючи знову сепаратним миром СССР з Східньою Німеччиною. Західні коментатори в'яжуть ту статтю з останнім совєтським натиском проти вільних західніх летів у трьох летунських коридорах між Берліном і Заходом: все воно вказує на те, що Хрущов рішив загострити тактику і вернутися до свого пляну сепаратного миру з німецькими комуністами.

В Карпатах були важкі снігові бурі та повені

Москва. — Згідно з телефонічним повідомленням кореспондента московських „Ізвєстій" В. Вуковича з Ужгороду, датованим днем 17 лютого ц. р., в Карпатах кілька днів шаліли великі снігові. В деяких місцевостях сніг досяг трьох ярдів висоти. Комунікація на залізничих і шосейних дорогах була припинена і їх тільки з трудом прочищувано. В районі міста Хуст були важкі зливні дощі, що падали разом із снігом і спричинили вилив місцевої ріки, яка залляла декілька вулиць. Втрат серед населення не було.

В АМЕРИЦІ

● **Князь Філіп** прийняв запрошення відвідати Світовий Ярмарок - Виставку у Сієтлі в стейті Вашинґтон. Запрошення вислав був вашинґтонський губернатор Джофрі Джексон. Князь Філіп після відвідання виставки виїде на конференцію до Ванкуверу в Брітіш Колюмбії.

● **Голова Економічних Дорадників** президента Кеннеді Волтер В. Геллер заявив в Економічному Клюбі в Дітройті, що економіка ЗДА в цьому році дійде до нового рекорду, хоч на початку 1962-го року видно було незначну зупинку в рості економіки цієї країни.

● **Австралійський лікар** д-р Фредерик С. Шварц, який очолює Хрестоносний Християнський Протикомуністичний Похід, заявив, що він зібрав на цілі цього походу один мільйон долярів. В самій тільки Каліфорнії вдалося зібрати $200,000 на цілі цього хрестоносного походу.

● **Міська рада Ню Йорку** дала оголошення, що вона пошукує настроювача фортепіянів, який міг би контролювати майже 5.000 фортепіянів в публічних міських школах. Платня початкова — $3,750, разом із додатками $4.850 річно, але ця збільшена платня в цілості можлива аж після п'ятьох років.

● **Нюйоркський губернатор** Нелсон А. Рокефеллер заявив, що він радо може дебатувати з якимнебудь демократом про успіхи свого урядування на становищі губернатора. Цим дискутантом, казав Рокефеллер, може бути нюйоркський посадник Роберт Баґнер, який може бути демократичним кандидатом на губернатора, якщо йому накажуть із Вашинґтону.

У СВІТІ

● **Папа Іван XXIII** і 27 кардиналів взяли участь у похоронній Богослужбі в соборі св. Петра у Римі, відправленій для померлого в минулий четвер американського кардинала Алойзиоса Мюнха. Присутніми були також три американські кардинали, що для тієї цілі прилетіли з ЗДА: Френсіс Спелмен з Ню Йорку, Джеймс МекІнтайр з Лос Анджелесу і Альберт Ґреґорі Маєр з Шикаґо. Безпосередньо після тієї церковної жалібної відправи, перевезено домовину з тілом кард. Мюнха на летовище, звідкіля перевезено її до Шикаґо. У тому самому літаку разом із домовиною полетіли три сестри померлого кардинала, який буде похоронений в його родинному місті Фарґо.

● **У Лондоні** ведено судовий процес проти пацифістів, які своїм демонстраційним походом проти американської летунської бази в Белерсфілд порушили закон про охорону оборонних спорудів. У користь обвинувачених свідчили два лавреати Нобеля, фанатичний пацифіст філософ Бертранд Рассел і атомовий спеціяліст, хемік д-р Лайнус Павлінґ. Обидва твердили, що в даному випадку непослух законові був виправданий журбою за долю людства. Шістьох оскаржених засудили на 18 місяців в'язниці.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

У День Батька Країни

22-го лютого сповнилося 230 років з дня народження батька З'єдинених Держав Америки, Юрія Вашингтона. Багато книг написано про його життя і його заслуги для Америки й людства, але найбільшою і найвимовнішою книгою є таки історія Америки від часу, коли завдяки Вашингтонові появився на історичному обрії смугастий американський прапор із 13-ма зірками, що символізували 13 первісних стейтів Американської Унії.

230-ті роковини народження Вашингтона збіглися з першим космічним летом американського астронавта довкола Землі. Правда, інша держава, що є живим запереченням того всього, чим був і що символізує Юрій Вашингтон, має претенсії на першість в космічному леті, хоч досі не розвіяно сумнівів, чи такий лет відбувся. Бо коли американський астронавт облітав довкола Землі, можна б сказати — на очах усього світу, і коли ця подорож відбулася щойно після того, як зроблено було все, що є в межах людських можливостей, щоб забезпечити його життя, — подорож, яку так галасливо реклямує Москва, відбулася в повному засекреченні. І навіть, якщо вона справді відбулася, то тільки диктатори в Кремлю знають, після скількох безуспішних спроб і з якими жертвами людського життя.

Це — тільки одне з багатьох протиставлень двох світів: одного, що його репрезентує Вашингтон, і другого, що його по черзі репрезентували і репрезентують всілякі чорні, брунатні чи червоні тирани. А з цього протиставлення виходить давно вже потверджена безліччю доказів істина, що в житті людини і народів головну ролю грає ідея, передусім — ідея волі й незалежности, що знайшла своє клясичне оформлення в американській Декларації Незалежности, в американській Хартії Прав, в американській Конституції та в створеній і розвиненій під знаком Вашингтона американській системі.

Кожного року, при нагоді відзначування Дня Вашингтона, пригадуються нам пророчі слова українського духового Вашингтона, Тараса Шевченка, про „праведний закон", що його Україна таки діждеться колись. Сьогодні багато людей українського роду й української крови живуть під знаком Вашингтона, і вони безсумнівно доказують, як багато творчих сил можуть люди розгорнути і яких великих успіхів в усіх ділянках можуть добитися в обставинах волі. До яких же висот міг би дійти, живучи на волі, ввесь український нарід, що виходить переможно з найбільших руїн, навіть з народовбивства!

Відзначаючи черговий День Вашингтона, ми ще раз скріплюємо свою віру й переконання, бо маємо на це багато причин, що день, коли здійсниться пророцтво Шевченка і український нарід діждеться свого Вашингтона з його праведним законом — уже таки справді не за горами.

Радість і розпука в Альжирі

Офіційного договору поміж Францією, репрезентованою її леґальним урядом, та альжирсько - мусульманськими націоналістами, які покликали до життя тимчасовий уряд Альжиру з осідком в Тунісі, ще не підписано, але напівофіційне повідомлення про успішне закінчення останньої 11-денної стадії таємних переговорів між ними не залишає сумніву, що підписання такого договору й проголошення перемир'я, яке покладе край війні, що тривала в Альжирі від 1-го листопада 1954-го року, — це вже справа найближчих не то тижнів, не то днів. Газети твердять, що коли б навіть мала відбутися ще одна таємна зустріч представників обох сторін, поки буде офіційно підписаний акт порозуміння, насправді мир вже „гарантований".

Мільйони французів відітхнуть з полегшею. Зникне примара, що коштувала Франції по більйонові долярів річно і що забрала 11 000 смертних жертв. Туга за миром у масах така глибока, що президент де Голь дістав в минулорічному плебісциті уповноваження від величезної більшости народу. Проте, психологічна криза, а з нею й небезпека політичних потрясень та довгий список людських жертв — ще не закінчились. Тільки йде вже тепер про війну не між французькою півмільйоновою армією і мусульманськими повстанцями - партизанами, а — між французьким урядом і таки французькими екстремістами в Альжирі, які не хочуть примиритися з признанням альжирським арабам права на самовизначення і, значить, права на власну державу.

Психологічно постава тих альжирсько-французьких патріотів зрозуміла. Поселювання французів в Альжирі почалося в 16 сторіччі. Франція провела перший військовий висад в Альжирі в 1830 році, закінчивши ним поверх 300-річне володіння Туреччини. І від того часу виросли в Альжирі цілі покоління французів, які ту країну вважають за свою батьківщину і яким трудно переставитися на інші рейки думання, на інший правно - політичний стан. Тому більшість французів в Альжирі сприяє тим фанатикам з підпілля, які терором, саботажами і вбивствами хочуть зірвати порозуміння з арабами. Їм це, мабуть, не вдасться. Тож радість, з якою більшість французького народу і дев'ять мільйонів арабів приймуть факт замирення в Альжирі, йтиме впарі з розпукою мільйона французів в Альжирі.

Знову прикручують

Число 14-те київської „Літературної Газети" з 16-го лютого ц. р. появилося, як про це вже була мова, під новою назвою: „Літературна Україна". Цю своєрідну концесію підсовєтським українцям; незадоволеним „фактом сумної одноманітности і повного дублювання назв періодичних видань" союзних і республіканських в СССР, використано не тільки для замилення очей публічної опінії в Україні, але водночас як нагоду прикрутити нові, живіші ідеї й прямування в літературі і критиці.

Свою появу „Літературна Україна" започаткувала величезною погромницькою статтею репрезентанта літературної реакції Любомира Дмитерка, колишнього прославлювача Сталіна і його кривавих дій, співавтора виданої 1942 року підлабузницької поеми „Клятва вождю", що її тепер запопадливо викреслюють із списків його творів. Стаття Дмитерка п. н. „З новою назвою до нових висот" займається не так „новими висотами", як намаганням стягнути вниз, в багно зненавидженого вже совєтськими літераторами і читачами гнилого соцреалізму сміливіших з-поміж українських письменників і критиків, які недавніми місяцями, особливо на сторінках „Літературної Газети" і „Вітчизни" пробували внести хоч трохи свіжости й оригінальности, розвіяти задушливу атмосферу безпросвіття і сірости.

Виступаючи на сторінках першого числа „Літературної України", Любомир Дмитерко, член редакційної колеґії „Літературної Газети" протягом останніх років, громить редакцію цієї ж газети, значить, своїх колеґ за те, що вони давали місце „деяким незрілим ще віршам Ів. Драча і М. Вінграновського або ж безпорадним претенсійним новеліткам на зразок етюда Ю. Коваля"; що на її сторінках „друкувалися іноді і статті плутані, статті, в яких за шатами красномовства ховаються спірні або й зовсім неприйнятні думки". Таврюючи з-поміж авторів таких „плутаних" виступів Івана Дзюбу, комісар від літератури розгромив водночас із цим автора друкованих на сторінках „Вітчизни" критичних статтей Євгена Сверстюка за його намагання ідеалізувати „психологічну літературу ... оту, що догниває в закапелках капіталістичного Заходу", і при цьому копнув звільненого в 1956 році з концентраційного табору відомого українського письменника Б. Антоненка - Давидовича за те, що в останньому своєму творі „За ширмою" вивів, як єдину живу істоту, яка співчуває героїні цього твору, скорботній матері — „шолудиву суку Жучку" ...

Поява „Літературної України" з погромницькою статтею Дмитерка свідчить, що короткий період нової відлиги 1961-го року в Україні закінчився, що в підсовєтській дійсності не може бути мови не тільки про якусь свободу творчости, але й навіть про нові з формального чи змістового боку вияви в літературі. В історії „радянської України" кожний такий період сповидної лібералізації кінчався завжди новим прикрученням, а то й новою хвилею терору.

Олег Лисяк

ЗАВДАННЯ НАСТУПНИКІВ ВАШИНҐТОНА

На розі вулиць Шостої і Волнат у Філядельфії стоїть невеликий білий будинок у так званому „колоніяльному стилі". З двох сторін цього будинку височіють хмародери, з третього боку видніє невеликий, затінений деревами сквер, а з четвертого, фронтового, після збурення комплексу промислових будинків, відкрилася тепер простора площа. Цей білий будинок, це — славний у цілому світі „Індепенденс Голл", в якому 1776 року покладено підвалини під славну Декларацію Незалежности — документ про народження З'єдинених Держав Америки.

Відтоді появилася в світі нова держава, якій Бог призначив одну з найголовніших роль в історії людського роду.

Але ця Декларація може й залишилася б тільки клаптиком пергамену, якби за її словами не стояли ряди рішеної на все і жертвенної, хоч слабо озброєної, напівпартизанської — Континентальної Армії. І якби на чолі тієї армії не стояла людина такого формату, як Джордж Вашингтон, призначений на начального вождя Другим Континентальним Конгресом в 1775-му році.

У хвилині, коли в Філядельфії у білому будинку колоніяльного стилю поставала американська держава — на полях східнього узбережжя Америки гриміли гармати армії Великобританії, а їм відповідали постріли „фармерських вояків" Вашингтона. Якраз за три дні перед підписанням Декларації британська фльота, овіяна славою непереможної, підплила до нюйоркського порту віддаленого на 90 яких миль від Філядельфії.

У битвах, що їх вела Континентальна Армія Джорджа Вашингтона, підтверджували його вояки дух, висловлений у Декларації: „Уважаємо самозрозумілою правдою те, що Господь створив всіх людей рівними і обдарував їх певними невід'ємними правами — як право на життя, волю і право на щастя!"

Постала нова держава, прибіжище всіх тих, хто у власній країні не міг знайти ні одного з трьох згаданих „невід'ємних прав". Народжувалася нова нація, не зважаючи на те, що, замість таких компонентів нації, як спільна традиція, віра й мова — мала вона лише спільне бажання: жити вільним і незалежним життям.

Вождем армії, яка свою кров'ю на полях боїв під Саванна, Велі Фордж, Трентоном і Конкордом освячувала Декларацію Незалежности — був Джордж Вашингтон, народжений двіста тридцять років тому, 22 лютого 1732 року, як син заможного плянтатора у Вірджінії. Біографи описують його як людину холодну, сувору, сповнену гідности — радше мало приступного характеру. Він не любив змішуватися з юрбою, він, творець держави, де соціяльні різниці офіційно не існують, не зближався з людьми, які не були рівні йому інтелектом чи станом. Це була людина темпераментна, що звичайно тримала себе під контролею, але часом могла вибухнути. Одне слово — нелегка людина.

А з тим усім Джордж Вашингтон, який не старався з'єднувати собі людей чемними фразами, зумів добитися найвищих почестей в країні. Тяжка була його дорога до становища Президента. Він, людина багата, дивився без слова на те, як пропадав його маєток. Він, який дуже любив хату і рідню, не бачив їх протягом усієї шестирічної війни за незалежність. Він умів посвятити все, щоб усе здобути. А при тому вмів перетерпіти разом із своїми вояками найгірше, вмів перебути з ними важку зиму у Веллі Фордж, дотривати аж до остаточної перемоги — не зважаючи на найбільші труди. Людина глибоко релігійна, він є автором славного вислову, який перетривав покоління. Коли перевтомлений і знесилений вояк його армії звернувся до нього за моральною підтримкою із словами: „Генерале, ми ж мусимо перемогти, правда? Чейже Бог по нашому боці?" — Джордж Вашингтон відповів: — „Бог по боці тих, які є по його боці!"

Значить, по боці тих, що клали підвалини під нову державу, що жертвували своє майно, свої здібності, свій труд і свою кров, — усіх тих названих й безіменних яким справа свободи була найдорожча. Багато з них поклало свої голови на побоєвищах за незалежність молодої держави. Це вони спричинилися до капітуляції перед генералом Вашингтоном англійського командувача Корнваліса під Йорктавном — капітуляції, яка завершила змаг нової нації до волі.

Провидіння Боже, яке дало змогу свободолюбним людям створити американську державу, на першого президента якої покликано у 1789 році генерала Джорджа Вашингтона — поставило на її могутні плечі завдання ґльобального маштабу.

Про ці завдання і зобов'язання супроти „старого світу" не можуть забувати наступники великого мужа, що народився 22-го лютого 1732 року — наступники Президента Джорджа Вашингтона.

АВТОМАТИЗАЦІЯ ПРАЦІ — РЕВОЛЮЦІЯ В ПРОМИСЛІ

На пресовій конференції минулого тижня президент Кеннеді сказав, що автоматизація праці — це „найважливіша зміна 60-их років", що машини починають щораз більше заступати людей у всіх промислових ділянках, і уряд турбується цією проблемою. Кожного тижня — ствердив Президент, — внаслідок автоматизації пересічно 25 000 робітників залишаються без праці, і такий стан триватиме впродовж наступних десятьох років.

Співробітник „Ню Йорк Таймсу", Джеймс Рестон, коментуючи заяву Президента, підкреслив два моменти: 1) підсекретар праці Віллард Вірц заявив у Шикаґо, що збільшення отого числа безробітних внаслідок автоматизації праці відбувається у ще швидшому темпі, як то представив Кеннеді, і 2) преса не звернула належної уваги на справу, якою так глибоко непокоїться Президент.

Наступного дня після згаданої вище конференції часописи широко писали про те, як пані Кеннеді в телевізійній програмі показувала умеблювання і картини в Білому Домі, про висліди змагань на спортовому гриші у Брукліні, але зовсім мало згадували про революцію в промислі, яка щотижня викидає з фабрик 35 000 робітників і робітниць, як то ствердив підсекретар праці Вірц.

Ніхто не заперечує серйозности цієї проблеми. Ось приклади: Минулого року на залізницях ЗДА працювало 780-000 робітників, а в 1950-му році було їх 1 211 000. В 1947 році 655 000 сталеварів випродукували 84 900 000 тонн сталі, а минулого року те саме число випродукувало на 17 відсотків більше — майже 100 мільйонів тонн. Одна третя частина вуглекопів видобуває тепер стільки бітумового вугілля, скільки в 1949-му році видобували його три треті теперішнього числа.

Машини заступають не тільки людей, але й приходять на місце старих машин, менше продуктивних. Цілі фабрики обслуговується тепер машинами, що вимагають біля себе незначного числа робітників.

І це діється тоді, коли населення ЗДА кожного року зростає на понад 3 мільйони. За час, що минув від приходу до влади президента Айзенгавера в січні 1953-го року, воно збільшилося на 28 мільйонів. Ці діється тоді, коли менше оплачувані робітники в Японії і Західній Европі вже давно користуються найновішими машинами для масової продукції. А ЗДА мусять успішно конкурувати своїми продуктами на закордонних ринках, якщо хочуть, щоб американська економіка зростала.

Згаданий журналіст Рестон пише, що в першу чергу треба дослідити всі проблеми, зв'язані з автоматизацією. Президент говорив про 25 000 робітників, щотижня звільнюваних внаслідок автоматизації, а його урядовець — про 35-000, і тому немає нічого дивного, що в цій проблемі постає розбіжність думок голови спілки Автомобільних Робітників Америки Волтера Рутера і представника Крайового Т-ва Продуцентів. Розходження в оцінці автоматизації праці існують навіть між такими відповідальними особами, як голова Ради Економічних Дорадників президента Кеннеді Волтер Геллер і економічний дорадник колишнього президента Гаррі С. Трумана — Ліон Кейзерлінґ.

Автоматизація праці і атомова енергія створюють нову революцію в промислі. Треба докладно вивчити цю проблему та її вплив на економіку: на зріст безробіття, на загрозу для існування малих підприємців, які не можуть користати з найновіших машин.

Рада Економічних Дорадників Президента заявила в своєму звіті, що господарські цілі є тільки засобом для осягнення духових цілей. Автоматизація виявляє, що з її поміччю важко здійснювати чисто господарські цілі. Отже, не легко з її поміччю осягати й духові цілі.

Тому треба з найбільшою увагою поставитися до проблеми автоматизації праці, що направду є „найважливішою проблемою 60-их років", — як сказав Президент.

Студійна (Коледжова) Грамота Українського Народного Союзу запевнить вашим дітям високі студії, а з ними краще й багатіше життя. Не зволікайте з забезпеченням ваших дітей!

Ю. Студинський

КЛОПОТИ НІМЕЧЧИНИ З ФРАНЦІЄЮ

Приїзд президента де Голя до Баден - Бадену в Німеччині, де він зустрівся з канцлером Аденауером, був несподіванкою для політичного світу. До останньої хвилини цю умовлену зустріч тримали в найбільшій тайні. Німецький уряд боявся, щоб на французького президента не виконала атентату підпільна військова організація ОАС. Ця боязнь була оправдана, бо в хвилині, коли обидва державні мужі в товаристві міністрів закордонних справ відбували наради, у Франції і в Альжирі вибухло понад 50 пластикових бомб.

У Німеччині панує переконання, що альжирська проблема була б уже давно розв'язана, якби в Сагарі не відкрили величезних покладів нафти. За цю нафту йде завзятий міжнародний бій, на неї мають претенсію і арабські країни. Найбільше поінформовані кола не можуть уже відрізнити всі ті руки, які є замішані в французько - альжирську аферу.

З нагоди нового року висилали французи з Альжиру сотки тисяч карток, на яких була відбита печатка з двома чорними ногами. Це — символ „альжирців французького походження", тобто французів-африканців, які запевняють, що Альжир має залишитись французькою посілістю.

Що це має спільного з німецькими клопотами?

Німеччина і не тільки урядова — пильно слідкує за розвитком політичних подій у Франції, бо між де Голем і Аденауером прийшло вже давно до політичного порозуміння. Німеччина потребує на Заході сильних плечей, і тому вона непокоїться, коли приходять вістки, що французька армія ідеологічно поділилась. До цієї хвилини ніхто, мабуть і уряд де Голя, не знає, як відгукнеться шістсоттисячна, знаменито озброєна французька армія в Альжирі на проголошення остаточного договору між французьким урядом і урядом альжирських повстанців. В Німеччині також відомо, що в усіх французьких міністерствах урядовці не довіряють один одному, бо не тільки офіцерський корпус, але й урядовці поділені — за чи проти альжирської політики де Голя. В самому Альжирі є сотки тисяч арабів, прихильників концепції „французького Альжиру", які довгими роками „коляборують" з Францією і тепер побоюються за своє життя на випадок відходу французьких військ. Тим часом Німеччина потребує повної політичної консолідації у Франції, з огляду на берлінську кризу та на цілий комплекс німецько - совєтських стосунків.

Не зважаючи на добросусідські взаємини, між Німеччиною і Францією існує розбіжність думок в справі европейської інтеграції. Аденауер і ввесь його кабінет бажають якнайбільшого узгіднення, якнайдалі йдучої інтеграції, співдії західньоевропейських потуг. Франція, власне де Голь, в першій черзі хоче залишити для Франції вільну руку в Европейській Унії, яка твориться на наших очах. В цьому добачає німецький уряд небезпеку для існування НАТО і для господарського об'єднання Европи, не кажучи вже про політичну співпрацю.

В комунікаті про зустріч де Голя з Аденауером сказано мало. Одно тільки, що довідалася безпосередньо вся світова преса, були страви, що їх подавали цим державним мужам під час прийняття.

Події в Альжирі та вибухи пластикових бомб у Франції тим більше непокоять Німеччину, що тут панують повний спокій і лад. Тривожні вістки про можливість страйків в металюргійній промисловості розвіялися, бо між синдикатами працедавців і робітничими синдикатами осягнено повне узгіднення. Страйку не буде, і німці відітхнули з полегшею.

ГОЛОС ЧИТАЧА

Про лікарську допомогу ветеранам

З приємністю прочитав я замітку в „Свободі" (ч. 25 з 7-го лютого ц. р.) „Лікарська допомога ветеранам".

В нашій країні, де тепер точиться завзята боротьба за лікарську допомогу старшим громадянам, лікарська допомога українських лікарів (д-р Ю. Бережницький, д-р М. Войтович, д-р Т. Цісикова, д-р П. Дубасів, д-р Голубінка, д-р Е. Прончик та д-р Р. Сухий) українським ветеранам засяяла, як радісна зірка, для тих „лицарів абсурду", про яких вже давно забуто.

Лікарів з чутливим і золотим серцем, які простягли дружню руку помочі тим, що колись здобували волю Україні, будемо згадувати, як наших дорогих приятелів, може не так за лікарську поміч, як за те, що не забули старих вояків, що зробили людський й патріотичний відрух, що вчинили те, що мусіли б учинити інші, до того вибрані проводи надрядних організацій Української Громади на еміграції.

Управі ОбВУА у Філядельфії за її старання в цій справі теж належиться щира вояцька подяка.

При цій оказії хочу зазначити, що у нас, в Мілвокі, теж знайшовся лікар - українець - патріот, який не тільки безплатно лікує старих ветеранів, але й допомагає їм ліками. Це — д-р Федір Трусевич. Крім лікарської практики, він бере живу участь в житті нашої громади. Він є головою парафіяльного уряду, головою Українського Літературно - Мистецького Клюбу, підтримує матеріяльно культурні установи (наприклад, для драматичної студії ім. Лесі Українки пожертвував на Новий Рік $100). Д-р Ф. Трусевич людина з добрим, щирим, українським серцем.

Ветеран

Мілвокі, Вис.

Платничий дефіцит

Вашингтон. — Представник департаменту торгівлі повідомив, що в минулому році платничий дефіцит із чужими державами виносив $2.400.000.000 і був менший, як в давніших роках, коли ЗДА видавали більше долярів, як їх діставали звідтам. І так в роках 1958, 1959 і 1960 ЗДА видавало на закуп товарів, допомогу закордонним державам, на туристику і то $3,500,000,000, або і більше річно. В 1961-му році недобір в платничому бюджеті виносив $2.400.000.000. Кеннеді заявив був в своїй інавгураційній промові в січні 1961-го року, що він рішений є втримати вартість доляра і не думає зовсім про девалюацію доляра, як це передбачали невірно закордонні валютові спекулянти.

Іван Кедрин

ВИКРИВЛЕНА ПРАВДА

(11)

Поруч із цими преважкими закидами на адресу всього Українського Січового Стрілецтва, д-р Л. Цегельський, зокрема, кількакратно в своїй книжці, з пристрастю і злістю, що їх причин трудно зрозуміти, накидається на особу Дмитра Вітовського, першого команданта Львова і першого військового секретаря ЗУНР. „Всякі легенди-видумки про якусь історичну ролю Д. Вітовського, як героя-лідера в листопадовім перевороті 1918 р. в Галичині, є лиш леґендою, а не історичною правдою, є невірні та шкідливі, бо неправдою є, немов би він довершив цей переворот ... Є історичним фактом, що тодішні галицькі політичні лідери ні в голові не мали відкладати перевороту та що це не була заслуга Д. Вітовського, що переворот такий переведено цієї ж ночі з 31 жовтня на 1 листопада 1918 р. ... Чимраз більше вперто витворюється в наших газетах леґенду, буцімто Січові Стрільці під командою Вітовського (далі прочитаємо, що „на білому коні ...") вночі з 31 жовтня на 1 листопада доконали „чинів" чи „чуда". Для леґенди чи драми це звучить прекрасно. Але, на жаль, це все історичний фальш ... Лиш нездатність м'якого і нервового Вітовського як начального бойового вождя завинила втрату нашого Львова ..."

Для всіх колишніх вояків, для всіх, що хоч трішки цікавилися історією українського війська та знайомі з українською військово-історичною, історично-політичною літературою і поважнішою мемуаристикою, всі ці твердження д-ра Л. Цегельського це справді велетенська ревеляція. Ми не будемо тут пункт за пунктом переходити всі ці оскарження і докладно наводити передісторію Листопадового перевороту і самий переворот, бо це справа військових істориків, до яких рецензент себе не зараховує. Але, будучи все ж знайомий з великою частиною тієї літератури й мемуаристики, про яку тут мова, рецензент не може промовчати найбільшого здивування: чим пояснити, що абсолютно ніде інде, в ні одного іншого автора, історика та мемуариста, за 43 роки, що минули від Листопадового перевороту, не було ані згадки, ані найменшого натяку на ту „змову" й „крамолу" УСС'ів, ніде ніхто ніколи не писав і не натякав, що їх приїзд до Львова 3-го листопада був наслідком їхнього свідомого й пляноваго непослуху отриманим наказам, ніде ніхто не твердив, що Усусуси хотіли проголосити Вільгельма Габсбурга - Василя Вишиваного українським диктатором?! Невже, коли б дійсно так було, то все це могло б залишитися на сім замків замкненою таємницею, що її не зрадив би ні один з учасників тієї „крамоли", ні один з істориків і мемуаристів Листопадового перевороту?! І чим це пояснити, що д-р Лонгин Цегельський, ставлячи такі преважкі закиди й обвинувачення, висуваючи твердження історично-політичного характеру, не покликається при цьому ні на одного автора, ні на одного учасника й свідка тієї „змови", не наводить ні одного конкретного доказу — якоїсь наради, якоїсь ухвали, якогось документу — на підтримання своїх тверджень?!

На превеликий жаль, попри всю пошану і симпатію до особи покійного д-ра Лонгина Цегельського, як людини й громадянина, химерність його вдачі, різні його життьові, як кажуть самі видавці тієї його книжки, „заломання", хаотичність і взаємна суперечність різних його тверджень в інших справах у тій книжці й легкодушність та безосновність, з якими він підходив до інших, заторкнених ним проблем, подій і осіб, — не дозволяють вірити йому „на слово", що саме він має тут рацію, а всі інші історики, діячі-учасники тих подій, активні творці перевороту й найчільніші Усусуси мемуаристи — говорять неправду.

Найперше, Автор вривається у широко відкриті двері, бо ніхто з поважних істориків чи публіцистів ніколи не приписував Українським Січовим Стрільцям виключної заслуги в організації перевороту не то в цілому краю, але й у самому Львові. Усусуси не були виключними організаторами і творцями Листопадового перевороту, але мають у цій справі історичні заслуги. Бо хто ж були Вітовський і Паліїв, головні провідники перевороту? Більшість кур'єрів-зв'язкових перед 1-им листопадом — це були Усусуси: Степанівна, Савчин, Заклинський і багато інших. Усусус Цьокан зневтралізував два пробойових курені австрійського війська у Львові, Усусус Трух провів подібну акцію в команді корпусу вночі з 31 жовтня на 1 листопада, а в т. зв. Генеральній Команді на 7 осіб 5 були Усусуси. Докладно писав про це найкращий живучий знавець історії першого українського леґіону д-р Степан Ріпецький у своєму творі „Українське Січове Стрілецтво", а тут згадується тільки кілька прізвищ заслужених у перевороті з 1 листопада Усусусів. Військові історики не приписують виключної заслуги Усусусам у Листопадовому перевороті, але водночас треба віддати їм честь за ті заслуги, що їх їм із невідомих причин цілком відмовляє д-р Лонгин Цегельський. Поруч із цим — перебування в той час Усусусів на Буковині — загальновідомий історичний факт, щоб на цьому тлі могли були постати будь-які леґенди. Подруге — таким самим загальновідомим історичним фактом є те, що Василь Вишиваний ніколи не був командантом Українських Січових Стрільців, але командував Армійською Групою, до якої належали й УСС, що спростовує в нотці само В-во. І коли цього не знав член Української Парляментарної Репрезентації, член Української Національної Ради і активний співучасник Листопадового перевороту — то це якась містерія, яка підриває довір'я до правдивости й інших його тверджень. Так само понад усяким сумнівом давно з'ясовано з усіма подробицями причини спізнення приїзду Усусусів з Буковини до Львова: брак транспорту. Далі: ніхто ніколи не приписував Дмитрові Вітовському фахового військового знання і полководницьких здібностей. Адже це „абв" правд про українське військо в Західній Україні, про леґіон Усусусів і труднощі творення Української Галицької Армії, що галичани мали, крім кількадесятьох кадрових старшин австрійської армії нижчих ступнів до майора включно, тільки одного з вищою військовою освітою, тоді ппол. В. Курмановича.

Роковини бою під Крутами у Філядельфії

4-го лютого після Богослуження та Панахиди по полеглих героях Крутянського бою, що їх відправив настоятель храму св. Покрови у Філядельфії о. Михайло Куданович, який попередив Панахиду словом про значення Крутянського бою з 29-го січня 1918 р. для історії українського народу. Співав Церковний Хор в повному складі під проводом диригента Петра Куриленка. Спереду колони Юного й Старшого ОДУМ-у в уніформах і прапороносці. Молилися за лицарів свого народу.

Після відпусту та споживання колива й цілування хреста — настоятель о. Михайло — запросив усіх присутніх на Академію-Концерт. Святочно прикрашено парафіяльна заля вмістила 200 осіб. На підмостку імпровізовано велику могилу, що поринала в білих лілеях та хризантемах. Три великі сяючі свічі - смолоскипи! Символ — Нероздільної Тройці. На стіні портрети: ліворуч гетьмана Івана Мазепи, праворуч будівничого Української Народної Республіки — Симона Петлюри. По середині золотий Тризуб. По боках національні прапори жовто-блакитний та зоряний!

Святочну Академію відкрив інж. Ан. Вертелецький словом про Крути, як безсмертної дати в житті українського народу. Члени Юного ОДУМ-у Тамара Федоряка, та Віктор Корсун в уніформах, відчитали речитативом реферат - репортаж, що його скомпонував інженер Татомир.

Реферат кінчався так: „Про Крутян записано в Книгу Буття нашого народу. Крути зосталися в серцях і піснях українських людей! Крути нам були потрібні, щоб спертися на власні збройні сили. Крути нам були потрібні, щоб не впустити ворога в Рідну Землю! Крути, — це символ непоборности й незламности нашого духа. Крути, — це безсмертя Української Нації! Треба бути, завжди, готовим до Крут. Крути, це світанок і формація світогляду нових людей!" — Рясними оплесками засипала авдиторія юних доповідачів.

В мистецькій частині учениці Зоя Граур і Соня Шевчук в одумівських уніформах продеклямували з експресією два вірші одної назви „Крути" авторів: Марка Босслава й Мих. Лавренка.

Під акомпаніямент фортепіяна учениці Музично-Вокальної Школи проф. І. Черняхівської у Філядельфії Надя Терещенко гарно виконала сольо - сопрано „Айстри", — слова Олеся, муз. Лисенка, і „Горить моє серце" — муз. Лопатинського. За нею учениця згаданої школи Парася Манойло виконала сольо месо - сопрано широкого діяпазону: „Ой у полі над могилою" — муз. Фоменка; „Ой чому біліє біла полонина" — муз. Аркаса, що своїм артистичним виконанням і силою голосу — полонила авдиторію. Сольоспіви обох виконавчинь стояли на високому мистецькому рівні. В завершення квартетом, до якого ввійшли добірні співаки: Надя Терещенко — сопрано, Параня Манойло, п. Клюк — тенор, Ан. Вертелецький — баритон, Ігор Правдюк — бас, виконано: „Коли ви вмирали" — муз. Гайворонського, „Ой горе тій чайці, муз. М. Леонтовича. Чудові голоси. Прекрасно згармонізований квартет, зробив незабутнє враження у всіх приявних на залі. Академію закінчено спонтанним співом українського національного гимну „Ще не вмерла Україна".

Імпреза пройшла з патріотичним піднесенням і це треба поставити в заслугу організаторам ОДУМ-у, зокрема інж. С. Лободенкові, інж. А. Вацові, за підготовку співів проф. Іні Черняхівській, піяністці Галині Савчак, виховникам молоді: інж. Ан. Вертелецькому, що був добрим розпорядником і конферансьє, проф. п-ні Євсевській, як також усім виконавцям.

Марина Данилевська

П. Приворотний

Авторський вечір мистця Олени Ґердан-Заклинської

— Зупини метушню порахунків
і гудки сталевих моторів —

Олена Ґердан-Заклинська

Дня 29-го грудня 1961 року з ініціятиви Українського Літературно-Мистецького Клюбу в Ню Йорку і в його приміщенні відбувся авторський вечір. Були рецитовані поезії мистця модерного танку Олени Ґердан - Заклинської та читано її есей: „Мистецтво, мистець і мистецький твір".

Авторський вечір розпочала коротким словом п-ні Алла Даниденко. Вона стисло й виразно підкреслила: — Наскільки мистець Олена Ґердан - Заклинська поетично-лірична в танковій творчості, настільки вона образово - лірична й танково - ритмічна в своїх поезіях. — Тектоніка і вираз в поезіях реалістично-імпресійні, в них романтика гір і природи, осяяні любов'ю до України, а в деяких поезіях омріяння глибокого й щирого відчування Гуцульщини. Поетично - лірична творчість поетеси непідроблений вияв індивідуальности. Ритм у неї, вільно примхливий в елеваціях аж до ламаности стрімких і пологих його фраз. В танках О. Ґердан-Заклинська надзвичайно експресійно динамічно-ритмічна. Динаміка в них у постійній змінності розгортає спроможності образово - ритмічної, елястично - рухомої танкової плястики. Динамічно рухомі елевації в танку вона витворює всім тілом, іншими словами: вона вся в танковім ритмі. При цьому пані Давиденко покликалася на слова Н. Бориз, мистецького критика музики й танку, взяті з „Боффало Івнінґ Нювс": „О. Ґердан є незвичайно обдарований мистець танку. В її творах сполучені лірика й поезія. Рухи її рамен і рук є поезією самі в собі. Вона в танку володіє всім тілом так, як талановитий композитор будує свої музичні фрази".

Першу частину поезій рецитувала в лірично-емоціональній інтонації пані Марія Рейнарович. Останню частину знову поетеса. В останній частині в образово ритмічнім виображенні була передана генеза танку.

По рецитації мистець і поетеса О. Ґердан-Заклинська відчитала свій есей. В ньому вона вказала на джерела творчости, формуючі в ній процеси та подала аналізу психологічно - інтелектуального, мистецько-творчого передавання. Від загальних концепцій О. Ґердан-Заклинська перейшла до мистецтва танку, в якім найбільш виразово знаявлені спроможності мистецько - творчого виформування і психологічно - інтелектуального зображення. Її есей справедливо можна назвати: Розв'язання проблем у сучасних мистецтвах, зокрема в танковому.

Поезії і есей всі присутні на авторському вечорі нагородили рясними оплесками.

На закінчення вив'язалася дискусія. В ній взяли участь: В. Авраменко, П. Марченко і Б. Ржепецький, член Управи Літературно - Мистецького Клюбу, який провадив авторським вечором.

Мистець В. Авраменко підтвердив поетичні вартості поезій і висловив побажання їх публікації.

П. Марченко подав стислу характеристику креативних елементів у творчості О. Ґердан - Заклинської, зазначуючи наявність психологічного інтелектуалізму не тільки в її творах, а і взагалі в сучасним мистецтві в усіх його галузях. Він констатував постійне творче оновлення мистця - поетеси і в танковій творчості, і в поезіях. В кожному виконанні одної і тієї ж танкової креації вона завжди інакша, теж саме виявляється і в окремих її поезіях. Емоція у мистця - поетеси спонтанна і не зорієнтована на жадну заінтересовану доцільність. Вона зароджується в глибинах підсвідомости.

Б. Ржепецький, визнаючи за прорецитованими поезіями поетичну вартість, признав рацію всім промовцям на авторськім вечорі та проголосив сучасність висунутих в есеї проблем.

Лірично - епічні поезії О. Ґердан - Заклинської повні емоціонального піднесення і спонтанно невимушеного надхнення. В них внутрішній світ поетеси згармонізовано відкликується до зовнішнього. Оригінальність поезій у свіжості й непідроблености поетичних експресій при рефлексуючій грі контрастів. Природнє, безпосереднє світовідчування і світосприймання цілком усунули образову штучність і надуманість. Акції в динаміці образів ритмічні. Мотиви в поезіях переважно індивідуальні з виелімінуванням персональних моментів. Поетеса не наступає на персональну „нитку". Вона її завжди переступає. Через те її індивідуальні, образово дієві рефлекси є вищого ступня. Якби поетеса бодай на одну мить наступила на персональну „нитку", вона обнизилася б до звичайного віршування. В індивідуальних мотивах поетеса виразно арґументальна, як і природа в її творчості та імпресіях. Поетеса широко й довільно застосовує конкретизацію, як в поезіях, так і в танках.

Мистецтво дає і вираз інтуїції універсального збагнення всесвіту в усій його комплексності, зачисляючи до нього і внутрішній світ мистця. Тому в мистецькій творчості завжди два основних напрямки: зображення чи передавання внутрішнього світу через зовнішній або зовнішнього через внутрішній. Мистець-поетеса дотримується обидвох напрямків, які формують і її стиль. Вартість мистецького твору підвищує і висловлене в нім відношення творця до створеного. Виявлення власного відношення до створеного авторка не зводить до прямої очевидности. Вона синкретизує його з ефектами своїх емоцій, рефлексів і образів.

В своїм есеї О. Ґердан зовсім не торкнулася проблеми синкретизації в мистецтві, хоч *вона широко й довільно застосовує її* і в танках, і в поезіях. Вона бо єдиний мистець, яка внесла синкретизацію в мистецтво сучасного українського модерного танку. Синкретизація є її власна мистецька іновація, яка надає виразовости її танкових виконань особливого атракційного чару.

Прочитані поезії й есей викликали в присутніх пожвавлену реакцію. В невеличких гуртках за столиками вони просиділи ще довго, дискутуючи над мистецькими проблемами і заторкнутою мистецькою тематикою.

Ст. Пол — Міннеаполіс вітають Любу Жук

Українці, що живуть в мільйоновому місті Твин Сити (Ст. Пол — Міннеаполіс), Міннесота, часто нарікають на брак українських імпрез високого культурного рівня, на провінційність, захолусність життя в цьому місті. Щоб усунути цей дефект, культурна й рухлива адміністрація місцевого хору „Дніпро" (дириґент — А. Бринь, староста хору — інж. І. Янович) від серпня минулого року розпочала нову ділянку діяльности хору — спонзорування самостійним концертам артистів -музик і співаків високого мистецького рівня. Першим таким концертом був блискучий концерт професора музики — славної піяністки Дарії Каранович у Міннеаполісі в серпні минулого року. Тепер — на суботу 24-го лютого ц. р., (на цей раз уже в Сейнт Полі) хор „Дніпро" оголосив фортепіяновий концерт гості з Канади — викладача музики на музичному факультеті університету Мек Ґілл у Монтреалі, Люби Жук.

Люба Жук

Люба Жук почала свої музичні студії в державній Консерваторії в Ґрацу (в Австрії), а закінчила їх на музичному факультеті університету Мек Ґілл і в Провінційній Консерваторії в Монтереалі, де вона мала повну стипендію в мистецькій клясі під керівництвом відомої української піяністки проф. Любки Колесси. У кінцевому конкурсі цієї консерваторії вона дістала нагороду з високим відзначенням. 1957 р. вона була в Европі, де студіювала на славній Міжнародній Літній Академії при Моцартеумі Зальцбурзі в Австрії, а останні чотири роки в літніх місяцях була учасницею-стипендіяткою відомої Школи Мистецтва в Банфі, Алберта, в Канаді.

На терені Монтреалу Люба Жук розгорнула живу музичну діяльність як солістка, акомпаньяторка і педагог. Вона часто виступає на концертах, на льокальних радіостанціях і на Сі-Бі-Сі. Завжди пропаґує твори українських композиторів. Весною 1960 р. на запрошення Монтреальської Шкільної Комісії Люба Жук дала серію концертів для середньо - шкільної молоді.

Вона дала вже декілька самостійних концертів в Канаді й ЗДА. Її концерти знайшли прихильну оцінку критиків.

Сл. п. Микола Фоменко („Свобода", 7 травня 1960 р.) написав: „Міцний, мужній до здивування удар піяністки. Вона добре володіє співочим звуком, має ніжне туше і чіткий технічний апарат".

Композитор В. Грудин („Свобода", 7 травня 1960 р.) так оцінив концертантку: „Люба Жук має талант і як солістка має досвід і рутину. Сміливий удар, експресія і мелодія поруч з емоційністю, — це якісні риси гри молодої піяністки. Концерт зробив дуже добре враження"...

На це турне (24 лютого в Сейнт Пол, 25 лютого — в Шикаґо) концертантка підготувала новий репертуар: „Рапсодія, оп. 79 № 1" — Брамса; „Метелики" — Шумана; „Баркароля" — Лисенка; „Мала сюїта" — Нижанківського; „Токатта" — Грудина; а в другій частині концерту: „Соната, оп. 81 в" Бетговена та Шопена: Вальс оп. 34. № 2, Ноктюрн (оп. постгумус). Скерцо оп. 31.

Для цього концерту адміністрація хору „Дніпро" винайняла велику (на 500 слухачів), модерно викінчену залю в Сейнт Полі — авдиторію жіночої організації ІВКА, 65, Іст Келлоґ Бульвар, Ст. Пол, при якій для автомобілістів забезпечене й вигідне „паркування": для тих, хто не має власного авта, — зручний доїзд автобусами лінії „Сейнт Пол — Міннеаполіс" — ч. 16). Початок концерту точно о 7.00 години вечора. Вступ з програмкою концерту $ 2.00.

Проф. Віктор Доманицький

Українці Ню Бронсвіку відзначили 70-річчя Митрополита-Ісповідника

Ню Бронсвик. — В неділю дня 18 лютого ц. р., відбувся тут святочний вечір на пошану сімдесятиліття з дня народження в'язненого большевиками Митрополита Української Католицької Церкви Кир Йосифа Сліпого. Урочистість, влаштовувану представництвом Фонду Катедри Українознавства, на Ню Джерзі, відкрив голова цього представництва інж. Богдан Котис. Пресідником зборів був Богдан Тарнавський і коротке слово про 70-ліття Митрополита - Ісповідника виголосив Степан Хемич, голова ФКУ. Водночас із цим на цих зборах обговорено однорічну діяльність згаданого представництва ФКУ і при цій нагоді голова ФКУ Ст. Хемич роздав грамоти ФКУ 100-доляровим фундаторам першої катедри українознавства у ЗДА, що їх в окрузі діяльности представництва ФКУ на Ню Джерзі є сорок осіб й організацій, між ними католицький парох Ню Бронсвіку Впр. о. Василь Танчак та Ліґа Української Православної Молоді Америки. В мистецькій частині зборів брали участь гуморист Микола Понеділок і співачки Валя Калин й Іванна Кононів. Акомпаніював проф. Базаля. Присутніх було 200 осіб.

Українська Хроніка

- **Ірина Негребецька**, колишня учителька Музичного Інституту ім. Лисенка в Перемишлі, від 1945 року професор кляси фортепіяно в Державній консерваторії у Львові, померла дня 16 січня у Львові. Над її могилою промовляв між іншими композитор д-р Станислав Людкевич.
- **Головою Українського богословського товариства в Канаді** є о. Михайло Гринчишин ЧНІ. На його заступника вибрано о. Степана Гарванка. Секретарем є о. Олександер Баран. Перше зібрання канадійської секції Українського богословського товариства відбулося у Вінніпеґу 13 грудня. Товариство має ще дві інші секції: в Европі і ЗДА.
- **Доповідь Валентина Новицького** на тему „Чи є росіяни готові до розмов з українцями?" відбудеться під час зустрічі членів Клюбу Круглого Стола в п'ятницю, дня 23 лютого ц. р., в залі Українського Інституту при 2 Іст 79-ій вулиці у Ню Йорку, о год. 7-ій веч. Співдоповідачем буде проф. Віктор Приходько.

Українська Вільна Академія НАУК у ЗДА влаштовує наукове засідання Комісії для вивчення історії української іміґрації в Америці, з доповіддю ред. Івана Світа п. н. „Життя і діяльність Агапія Гончаренка в новому освітленні". Засідання відбудеться в суботу 24 лютого 1962 року о 5 год. 30 хв. веч. в приміщенні Академії: 206 вест 100 вул., Ню Йорк.

З Літературно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку повідомляють, що в п'ятницю дня 23 лютого ц. р., кінорежисер і фільмовий продуцент Юрій Тамарський, що проживав 15 років у Бразилії, висвітлить кольорові і звукові фільми про Бразилію: 1) Три столиці, 2) Індійці в Бразилії і 3) Дива Бразилії. Початок о год. 8-ій веч.

Вісті з Каліфорнії

МОЛОДЬ ПЕРЕД ЧУЖИНЦЯМИ АМЕРИКАНЦЯМИ

В п'ятницю, 8-го грудня м. р. „Лос Анджелес Ситі Коледж" влаштував традиційну передрізднявну імпрезу, в якій взяли участь різні національності, в тому числі й українці. Найбільше точок було присвячено українським танкам, які закопили красою свого виконання чисельну, здебільша американську, публіку. Сольо - танок Дарці Гаякевич, групові „Гони - вітер" і „Гопак" у виконанні Люди Діденко, Ніни Скробко, Марусі Вибачинської, Юрія Нескоромного, Євгена Гаца і Юрка Грищенка продемонстрували цим разом перед чужинцями мистецькі сили нашої молоді. Кількарічна праця одного з найбільших ентузіястів мистецької діяльности молоді в Лос Анджелесі пана Славка Словського, який віддавна будив молодечу організацію до активізації, тепер дає свої гарні наслідки. В сольо - співах виступив також відомий серед каліфорнійських українців учитель американської школи А. Валюх. Дякуючи студентові вищезгаданого коледжу п. Білинському, відбувся не тільки показ наших танцювальних і співочих сил, а й єдина на тому вечері виставка українських вишивок, порцелянових прикрас із вирізьбленим тризубом на чолі.

СОЮЗ УКРАЇНОК — Т. ШЕВЧЕНКОВІ

В приміщенні залі при укр. кат. парохії в Лос Анджелесі в неділю, 10 грудня м. р., українські жінки віддали поклін великому співцеві жіночої недолі в невільній Україні — Т. Шевченкові. Врочистість відкрила голова Відділу Союзу Українок пані Ольга Лукач, а в художньому веденні свята брала також участь пані Тетьяна Гірка, читаючи уривки з творів нашого поета, в яких він оспівував українську дівчину і жінку, матір і вдову. Між окремими уривками були подані через голосники записані на платівках окремі пісні на слова Т. Шевченка, створюючи тим атмосферу врочистости на святі. При цій нагоді д-р А. Вусик відчитав вірш А. Юриняка, присвячений пам'яті 500 замучених на засланні жінок, а сам автор — повне тугою за Батьківщиною „Ой, там, ген за далями". На залі була присутня пані Марія Паньчук, найновіша емігрантка з рідного краю, яка лише рік тому прибула до Каліфорнії, вирвавшись із заслання в Сибір (Хабаровськ), пробувши там понад 10 літ. Вона щиро поділилася з присутніми своїми переживаннями та довго ще й за спільним чайним столом була центром уваги трьох десятків жінок, що взяли участь в імпрезі.

„РЕКОРДОВА" МАЛАНКА

Маланчин вечір цього року в Домі Укр. Культ. Осередку в Лос Анджелесі пройшов не тільки весело, а й рекордово-прибутково. Хоч вступні квитки коштували лише на кілька центів більше від минулорічної Маланки, зібрано понад дві і півтисячі долярів, з яких понад $2,000 було чистого прибутку. Заля нового Дому була переповнена, жваво працювали жінки в кухні, настрій у всіх був піднесений, особливо у членів Управи Осередку, на відповідальності якої все ще лежить значний борг за набутий Дім. Та з допомогою громади грошову проблему Дому напевно, вирішать — для цього досить кілька подібних „рекордових" Маланок і імпозантне надбання української громади в Півд. Каліфорнії буде сплачене.

З ЖИТТЯ УКР. КАТ. ПАРОХІЇ

Українська католицька громада в Лос Анджелесі росте завдяки прибуванню все нових і нових людей з Канади та інших стейтів Америки не тільки чисельно, а й організаційно - мистецьки. Все краще і краще співає церковний хор під орудою маестра Вол. Божика. Останнім часом помічається особливе замилування українським обрядом і співом нашого хору збоку католиків - чужинців. На запрошення парохів американських, чеських і інших католицьких церков український хор на чолі з Вол. Божиком вже кілька разів співав у тих церквах, звеличуючи Службу Божу і несучи українське ім'я в масу чужинців.

Школа Українознавства при кат. парохії в Лос Анджелесі протягом півторамісячного існування поширилась на дві кляси, в яких навчається 50 дітей різного віку. Нижчою клясою керує вчителька Йорк, а вищою — вчителька О. Лукач, жертвуючи свій вільний суботній день для навчання дітей української мови та історії своєї Батьківщини — України.

Іван Овечко

• **В місті Альжирі** ввійшли до бару 4 озброєні члени Тайної Військової Організації, стероризували всіх приявних та заявили приявному там французькому сотникові, що вони дістали наказ убити його, але пощадять його, якщо він пристане до Тайної Військової Організації. Той довго сперечався з напасниками і вкінці від'їхав разом із ними автом у невідомому напрямку.

• **В Зальцбурґу** в Австрії коло 1 500 закордонних лещетарів опинились в дуже скрутній ситуації, здебільша у відрізаних від світу гірських схоронищах, внаслідку великих і небезпечних лявін.

• **В Еспанії** зрівняно жінок з мужчинами щодо робітничих прав: платень і різних соціяльних привілеїв. Додано теж спеціяльно різні постанови щодо жінок з уваги на їх материнство.

Спорт

ЗАКІНЧЕННЯ СІМКОВОГО ТУРНІРУ

Нюарк, 3-го січня 1962. — Друга і рішальна рунда розгривок цьогорічного сімкового турніру, що відбулись у місцевій „Арморі", при участі 1,500 глядачів, закінчились емоційним фіналом Українського Спортового Клюбу Ню Йорк — Портуґізи Нюарк. Хоч наша сімка з Ню Йорку провадила на початку гри 1:0, перемогу 3:1, перше місце і трофей турніру здобули несподівано Портуґальці. В дорозі до фіналу Портуґальці елімінували Чіп Ін СК 2:0, Спорт Клюб Нюарк 0:0 (5:2 наріж.) і Інтер Клюб з Ню Йорку 2:1. Укр. Спорт. Клюб Ню Йорк переміг „Чорн. Січ" Нюарк 2:0 та Спорт. Клюб Ню Йорк 1:0 і таким чином зайняв друге місце.

Польські „Соколи" — „Чорноморська Січ" 1:0 (0:0)

Нюарк, 4-го січня 1962. — Ця престижева товариська зустріч між польським професійним клюбом з Нюарку і футболістами „Чорн. Січі" закінчилась скромною, бо тільки 1:0 перемогою „Соколів". Змагання відбулись на жахливо болотнистій площі Айронбавнд, на якій обидві дружини не змогли вповні виявити свої якості. Одинокі ворота змагань здобули господарі аж в 70-ій хв. гри. — В складі „Чорн. Січі" вперше виступив новоприбулий змагун — українець з Арґентини — Михайло Коремба.

Склад „Чорн. Січі" був: Ховайло, Саварин, Каздоба П, Понось, Бояневський, Павлишин, Дуткевич, Фіорело, Луценко, Паук, Коремба і Рада.

Ом. Твардовський

Американські робітники воліють бути безробітними, ніж продукувати машини для СССР

Бей Шор, Лонґ Айленд. Н.Й. — Машиністи Корпорації Ферчайлд Енджін енд Ерплейн заявили працедавцеві, що вони воліють бути без праці, ніж продукувати машини з великою прецизійністю, які мають бути продані комуністам в СССР. Голова місцевого Відділу ч. 500 Джозеф Драґо заявив, що ним очолювана спілка протестувала проти того, щоб Корпорація продукувала дуже прецизійні машини для СССР, які початково йдуть до Японії, звідки їх пересилають до СССР. Робітники писали в листі до працедавця, що вони „не хочуть нічим допомагати росіянам", які устами Хрущова грозили „похоронити американців". Робітники зверталися в цій справі до Вашинґтону, але звідтам довідалися, що там немає політичної лінії, яка вияснювала б проблеми торгівлі в подібних випадках.

Арабський уряд Альжиру затвердив порозуміння з Францією

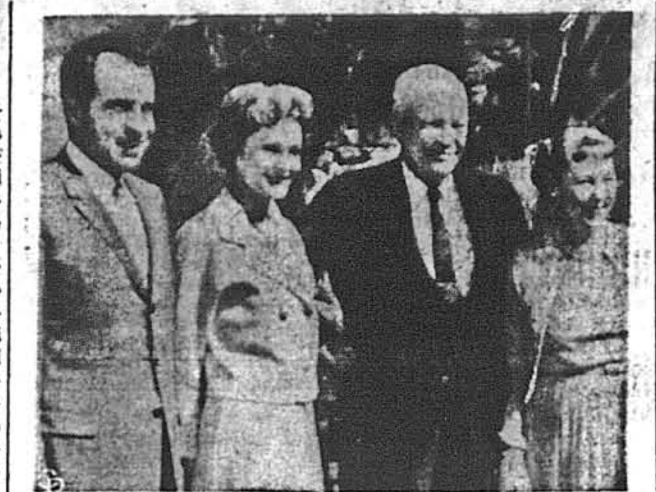
Туніс. — Тимчасовий уряд Альжиру, що його покликали були до життя арабсько-альжирські націоналісти, які ведуть вже близько восьмирічну партизанську війну проти французької адміністрації в Альжирі, нараджувався в минулий вівторок в Тунісі, після чого проголосив заяву, що „всі 12 членів уряду одноголосно затвердили вислідн переговорів з французьким урядом". Під тими 12-ма альжирсько - арабськими міністрами треба розуміти чотирьох, які брали учасоь в останній 11-денній стадії переговорів з трьома французькими міністрами на пограниччі Франції й Швайцарії, трьох міністрів, що залишились були в Тунісії, і п'ятьох, які перебувають в в'язниці у Франції. Тих альжирсько-арабських видатних політичних в'язнів докладно інформовано про хід мусульмансько - французьких нарад і вони одобрили їх. Всі альжирсько - арабські міністри та інші видатні мусульманські альжирські діячі, що живуть в Тунісії і Марокко, виїхали до Триполі в Лібії на конференцію Національної Ради Альжирської Революції, яка складається з круґло 55-х найвидатніших діячів мусульманського Альжиру. Це наче „парлямент", який єдино уповноважений до проголошення кінця війни проти Франції. Арабські кола сподіваються, що не вважаючи на деяку опозицію збоку арабських екстремістів, уряд Альжиру дістане від чотирьох п'ятих тієї Ради затвердження франпузько - альжирської згоди. Тоді перемир'я було б проголошене за кілька днів. Але закінчення війни з арабами не було б ще однозначне з заспокоєнням в Альжирі.

Головний поштмайстер плянував скасувати доставу пошти в суботу

Ню Йорк. — Пресові аґенції Юнайтед Прес Інтернешен і Ассосіейтед Прес повідомили аж тепер, що минулого року поштовий уряд плянував скасувати доставу поштових посилок в суботи, бо це дало б великі ощадності в бюджеті цього департаменту. В цій справі відбулися переслухання в Палатній підкомісії видатків за закритими дверми, але пізніше уряд зрезиґнував із цього пляну, бо його здійснення дало б державній скарбниці ощадність в сумі більшій від $100 мільйонів, але неприхильно настроїло б і членів Конґресу і громадянство до запропонованого урядом збільшення поштових оплат, що має дати державній скарбниці коло $700 мільйонів. Не тільки бизнесмени, але і звичайні громадяни хочуть діставати поштові посилки також і в суботу.

Ліві соціялісти обіцяли підтримку новому італійському урядові

Рим. — Центральний Комітет ліво - соціялістичної партії Пієтра Ненні, яка до цього часу постійно перебувала в союзі з комуністами, обіцяла підтримку новому центро-лівому урядові прем'єра Амінторе Фанфані на базі програми, що її заповів Фанфані. Цей новий уряд буде складатися з представників Християнсько - демократичної партії, Соціялістично-демократичної і Республіканської, але мусить мати підтримку з-поза тих партій, щоб мати парляментарну більшість. Подробиць тієї нової урядової програми Італії не оприлюднено. Діставши згоду від лівих соціялістів на прихильне становище в парляменті, Амінторе Фанфані звітуватиме президентові Джованні Ґронкі про добрі вигляди для центро - лівого уряду, після чого дістане офіційний мандат для створення нового уряду.

Колишній віце - президент Ричард Ніксон із своєю дружиною (обоє зліва) під час своїх відвідин у колишнього президента Двайта Айзенгавера і його дружини в їх посілості у Палм Десерт у Каліфорнії.

Ніксон сподівається дістати коло 500,000 демократичних голосів

Сан Хозе, Каліфорнія. — Колишній віце-президент Ричард М. Ніксон заявив, що він виграє вибори в листопаді ц.р. і стане губернатором Каліфорнії, хоч число зареєстрованих демократичних виборців в тому стейті відноситься до республіканського ч. як 4:3. Ніксон сподівається, що він дістане принаймні 500,000 демократичних голосів. Всіх зареєстрованих голосів повинно бути коло 7,-250,000, з чого коло 70 відсотків повинні взяти участь у виборах. Ніксон веде виборчу кампанію в менших містах, порушуючи в своїх промовах міжнародні, крайові і стейтові справи. Він підкреслює, що досі він ще ніколи не програв виборів в своєму стейті, в 1960-му році він переміг тоді сенатора Кеннеді більшістю 35,000 голосів. В одній місцевості Ніксон на просьбу виборців грав на фортепіяні „Мізурський вальс", а в Сакраменто співав разом із громадою зібраних. Він заявив у Сан Франсіско: „На мою гадку виборці хочуть мати губернатора, який знає, що діється в світі."

Сенатська підкомісія збирає матеріяли для слідства про цензуру промов військовиків

Вашинґтон. — Сенатська підкомісія готовости, яку очолює сенатор-демократ Джан Стенніс із Міссіссіпі, вислала була своїх представників, які відвідали коло 50 військових інсталяцій у ЗДА і за кордоном, щоб зібрати матеріял про слідство в справі цензурування промов військовиків про загрозу від комунізму. Ця підкомісія має також ствердити, чи американські вояки різних родів збройних сил є належно поінформовані про те, якою великою загрозою для ЗДА є світовий комунізм. Урядовці цієї підкомісії почали свою працю на довго перед тим, поки місяць тому почалися були переслухання в цій підкомісії. Хоч президент Кеннеді заборонив виявляти прізвища тих осіб, які скорочували промови високих військовиків, то переведені переслухання виявили, що треба деяких змін при контролі промов, які мають виголошувати військовики.

Д-р Дж. Ґеллуп про „мудрість" т. зв. публічної опінії

Ню Йорк. — Засновник і директор Американського Інституту Публічної Опінії д-р Джордж Ґеллуп і Елмю Ровпер видали 45-сторінкову книжечку, в якій пишуть про те, що „оцінки простих людей є деколи мудріші, від думок конґресменів або навіть спеціялістів". Д-р Ґеллуп твердить, що, можливо, „не було б другої світової війни", коли б уряд ЗДА послухав був в 1935 голосів публічної опінії, а не фахових політиків і фахівців. Коли Гітлер прийшов до влади в 1933 році, публічна опінія в Америці домагалася, щоб ЗДА розбудовували свої збройні сили, бо Гітлер загрожує світовому мирові. Але уряд не хотів ухвалити фондів на оборону, а фахівці армії і фльоти твердили, що летунство не „матиме більшого значення в найближчій війні". Коли б ЗДА були розбудували свої збройні сили і летунство, Гітлер не мав би був відваги починати війну в 1939-му році.

Особа Крішни Менона — центр зацікавлення виборів в Індії

Ню Делі. — У теперішній передвиборчій кампанії в Індії найбільше уваги притягають до себе вибори в Північному Бомбаї, де 800.000 уповноважених до голосування індійців мають обрати одного посла до нижчої палати індійського парляменту, що нараховує 494 послів. Змагаються там два кандидати, один офіційний кандидат Конґресової партії, міністер оборони й колишній постійний делеґат Індії в Об'єднаних Націях Крішна Менон, і незалежний кандидат, 74-літній Ахарія Кріпаляні, колишній співробітник Махатми Ґанді й Неру, один із найповажніших діячів Індії. Крішну Менона підтримують прем'єр Джавагарлал Неру, робітничі спілки і комуністи та ліберали, а Кріпаляні релігійні кола, всі консервативні елементи, жінки й усі антикомуністи. Західні обсерватори висловлюють думку, що перемога Крішни Менона страшенне скріпила б моральну позицію не так самого Крішни як комуністів, а його програ — скінчила б його політичну кар'єру та була б величезним поличником для комуністів. Тому кампанія дуже гостра. Організаційно Крішна Менон має сильнішу виборчу машину, але вислід — твердять газети — не можна передбачити. Престиж Крішни Менона значно зріс в очах пересічних індійців у зв'язку з легким і переможним захопленням португальської колонії Гоа. Але Крішна Менон має не тільки в широкому світі, особливо в Америці, але й серед індійців марку комуністичного поплентача.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

СУБОТА, 24-го ЛЮТОГО 1962:

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Річні Загальні Збори Т-ва „Львів", Відд. 346, в год. 7:00 вечора, в Народному Домі. Проситься всіх членів прибути точно. — Управа.

НЕДІЛЯ, 25-го ЛЮТОГО 1962:

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Управа Б-ва св. Василія, Відд. 339, повідомляє, що Місячні Сходини, скликані на день 18-го лютого не відбулися з огляду на святочне відзначення 70-річчя Митрополита-Ісповідника Иосифа Сліпого. Слідуючі Сходини відбудуться в дні 25-го лютого, в год. 3:00 по пол., в домі Укр. Громади, — 3322 Н. Лавренц вул. На цих Зборах буде вибір делеґата і заступника на 25-ту Конвенцію УНСоюзу. Приявність всіх членів обов'язкова. — С. Лупацій, секр.

СТ. КЕТЕРИНС, Онт. — Річні Збори Відд. 427, в год. 2:00 по пол., в домівці філії УНО, — під ч. 177 Ніаґара вул. Якщо не прибуде приписана статутом УНСоюзу кількість членів на повище поданий час, Збори відбудуться годину пізніше, і будуть правосильні. — В. Чорнописький, предс.; П. М. Цибуляк, фін. секр.; О. Плюта, рек. секр.

МІННЕАПОЛІС, Мінн. — Річні Загальні Збори Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 385, в год. 4:00 по пол., у приміщенні парохіяльної школи при церкві св. Константина — Університі Еве. й 6 Еве. Норт Іст, Міннеаполіс 13, Мінн. — Денний порядок: відкриття Зборів і вибір Президії, відчитання протоколу з попередніх Загальних Зборів, звіти членів Управи, звіт Контр. Комісії, дискусія над звітами, уділення абсолюторії уступаючій Управі, вибір нової Управи на 1962 р., вибір делеґатів на 25-ту Конвенцію УНСоюзу, внески і запити. Управа просить всіх членів і членок бути присутніми на цих важливих Зборах. — І. Машталір, предс.; О. Дмитришин, фін. секр.; Д. Гусак, кас.; Г. Напіж, рек. секр.

Купуйте в підприємствах, що оголошуються в „Свободі"

Посмертна згадка

Марія ПУКІШ, — членка 367 УНСоюзу в Рочестері, Н. Й., померла нагло в дні 6-го лютого 1962 р., на 49-му році життя. Покійна народилася в 1912 р., в селі Мостищі, повіт Калуш, Зах. Україна. До Т-ва і УНСоюзу вступила 1929 р. Полишила у смутку чоловіка Прокопа, доньку Маргарету, зятя, і брата Василя. Похорон відбувся в п'ятницю, 9-го лютого 1962 р., з пох. заведення до церкви св. Иосафата, а опісля на цвинтар Holy Sepulchre, при участі Родини, Приятелів та Знайомих. — Вічна Їй Пам'ять!

В. Попович, секр.

ТАРЗАН, ч. 4794. Змова.

Старший чоловік промовив. — Джансоне, вас дуже рекомендують, і ваші папери є в порядку.

— Білий ловець повинен бути поважний, пане Лейвер, — відповіла інша людина. — Я знаю свою працю...

— ...І я є певний, що зможу вам спричинити багато хвилювання!